

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/38/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2618201595
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2618201595.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a sudcov: JUDr. Martin Holíč a Mgr. Renáta Gavalcová, v právnej veci žalobkyne: U. V., nar. XX.X.XXXX, bytom W., W.. D. a Q. XXXX/X, zastúpenej AK: JUDr. Michal Antal, so sídlom Trnava, Hlavná 13, proti žalovanej: S. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., W. XXXX/XX, t. č. bytom R. XXX, zastúpenej AK: JUDr. Mária Trylčová, so sídlom Senica, J. Kráľa 738/12, o určenie vlastníckeho práva, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Senica č. k. 7C/35/2018-108 zo dňa 3. decembra 2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanej **p r i z n á v a** voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom žalobu zamietol, II. výrokom priznal žalovanej náhradu trov konania vo výške 100 %, s tým, že o trovách konania súd prvého stupňa (akt. súd prvej inštancie) rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 489, § 628, § 630 Občianskeho zákonníka, ako aj s poukazom na procesné ustanovenia § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že žalobkyňa ako darujúca darovala darovacou zmlouvou zo dňa 11.5.2015 žalovanej ako obdarovanej nehnuteľnosti v kat. území W., zapísané na LV č. XXXX ako byt č. XX, dvojizbový o výmere 65,73 m² v podiele 1/1 pozostávajúci z 2 obytných miestností s príslušenstvom a vybavením, vo vchode č. XX na X.poschodí bytového domu súp. č. XXXX postavený na pozemku parc. č. 3565/62 o výmere 615 m², zastavané plochy a nádvoria a podiel priestoru 190/10000 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu súp.č. XXXX a spoluvlastníckeho podielu k pozemku parc. č. 3565/62 o výmere 615 m², zastavané plochy a nádvoria (vklad povolený Správou katastra dňa 9.6.2015, č. V-1177/2015). Darovacia zmluva neobsahuje žiadne právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve doživotne a bezplatne darované nehnuteľnosti užívať v prospech žalobkyne. V mesiaci november 2017 došlo k zániku partnerského vzťahu žalovanej a syna žalobkyne. Listom zo dňa 29.5.2018 požiadala žalobkyňa (prostredníctvom právneho zástupcu) žalovanú o vrátenie daru s odôvodnením, že sa žalovaná dopustila viacerých konaní, ktoré napíňajú skutkovú podstatu ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka (1. v rozpore s dohodou, žalovaná žiadala od syna žalobkyne, aby jej tento za užívanie sporného bytu platil nájom, keď to odmietol snažila sa ho z bytu vypratať, 2. žalovaná žalobkyni nevrátila osobnú pôžičku vo výške 14.000,- Eur, hoci ju žalobkyňa na jej vrátenie vyzývala, žalovaná jej oznámila, že jej pôžičku vrátiť nemieni, 3. k žalobkyni sa žalovaná po akte darovania bytu dlhodobo správala hrubo, nepríjemne a nedôstojne /uvádza verbálny útok

dňa 28.11.2017/, 4. syn žalobkyne dodatočne mal zistiť, že žalovaná počas ich partnerského vzťahu udržiavala mimomanželský pomer s inou osobou).

4. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie právne uzavrel, že žaloba nebola podaná dôvodne, keďže existenciu dôvodov na vrátenie daru v konaní žalobkyňa nepreukázala. Žalobkyňa využila svoje právo a požiadala žalovanú o vrátenie daru listom zo dňa 29.5.2018, avšak žalovaná k jej žiadosti zaujala nesúhlasné stanovisko. Žalovaná je výlučnou vlastníčkou sporného bytu, v ktorom nebýva od 29.11.2017, byt užíva syn žalobkyne V. V. st. so synom V. V. ml. Žalobkyňa neponúkla žiadny relevantný dôkaz preukazujúci tvrdenú dohodu o spätnom prevode bytu žalobkyni v prípade zániku spoluzitelia syna žalobkyne a žalovanej. Je nepochybné, že darovacia zmluva bola zo strany žalobkyne uzatváraná s tým, že chce previesť vlastníctvo k bytu na svojho syna a jeho vtedajšiu rodinu, ale zároveň bola uzatváraná účelovo a špekulatívne v snahe vyhnúť sa exekúcii, ktorá bola voči jej synovi vedená. K prevodu vlastníctva prišlo, práve z uvedeného dôvodu len na žalovanú. Do bytu následne žalovaná investovala finančné prostriedky z úveru na bývanie, ktorý si zobrala v E., a.s. v celkovej výške 49.500,- Eur (č.l. 56 spisu), ktorý spláca. Na rekonštrukciu bytu bola použitá časť poskytnutého úveru vo výške cca 15.000,- Eur až 20.000,- Eur, čo žalobkyňa nepoprela. Nebolo preukázané, že žalobkyňa poskytla žalovanej pôžičku 14.000,- Eur, a že táto jej ju nevrátila. Výsluchom svedka V. V. st. a svedkyne P. I. bolo preukázané len to, že za tieto peniaze bolo kúpené osobné motorové vozidlo BMW z Nitra za asi 13.500,- Eur, na ktorom sa vozil syn žalobkyne do práce. Žalobkyňa nepreukázala, že by ju žalovaná o takúto pôžičku žiadala, že by žalovaná peniaze prijala. Ani svedkyňa P. I. nepotvrdila, že peniaze, ktoré žalobkyňa vybrala z peňažného ústavu, že by ich odovzdala do rúk žalovanej, že by ich žalovaná prevzala aspoň v časti. Žiadne ďalšie konkrétne informácie ohľadne údajnej pôžičky neboli ani tvrdené ani preukázané. Pre úplnosť treba uviesť, že peniaze vyberala žalobkyňa z účtu, na ktorý boli poukazované aj výplaty jej syna V. V.. Teda nemohlo ísť výlučne len o peniaze žalobkyne. Žalovaná poprela, že by sa k žalobkyni správala hrubo, vulgárne, poprela, že by ju fyzicky alebo verbálne napadla. Svedkyne U. A. a A. A., blízke príbuzné žalovanej si nevedeli predstaviť, že by žalovaná mohla používať vulgarizmy tvrdené žalobkyňou, keď uvádzali, že v ich domácnosti sa vulgarizmy nepoužívali. Že by žalovaná mala bežne v svojom slovníku používanie vulgárnych slov nepotvrdil ani vypočutý svedok X. X. (terajší priateľ žalovanej) a ani svedok V. V. st., ktorý povedal, že žalovaná sa pred deťmi nikdy vulgárne nevyjadrovala a stretnutia medzi žalobkyňou a žalovanou prebiehali v zásade pred deťmi. Ani svedkyňa P. I. tvrdenia o nevhodnom správaní a vulgárnom vyjadrovaní sa žalovanej nepotvrdila, nemala vedomosť o vzájomnom správaní sa strán sporu, pretože doma dlho nebýva. Dá sa uveriť tomu, že po rozchode žalovanej so synom žalobkyne, a po tom ako žalovaná nevrátila prevedený byt späť na žalobkyňu vzťahová situácia sa vygradovala, avšak ani žalobkyňa pri svojich výstupoch a prejavoch na okresnom súde nemala problém vulgarizmy použiť na rozdiel od žalovanej, ktorá sa na pojednávaní dokázala ovládať. Žalobkyni sa nepodarilo preukázať ani údajnú neveru žalovanej s P. B. (na výsluchu ktorého žalobkyňa nakoniec netrvala).

5. Z ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka vyplýva, že k zániku darovacieho vzťahu dochádza na základe dvoch po sebe nasledujúcich právnych skutočností: a) hrubého porušenia dobrých mravov správaním sa obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny a b) jednostranného právneho úkonu darcu adresovaného obdarovanému (R 88/1998). I keď zákon pojem dobré mravy nedefinuje, treba pod nimi rozumieť všeobecné platné pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku. Je teda zrejme, že predpokladom na úspešné uplatnenia práva darcu nie je akékoľvek nevhodné správanie obdarovaného alebo len jeho samotná nevďačnosť, ale také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Ide buď o porušenie značnej intenzity alebo porušovanie sústavné, alebo aj neposkytnutie potrebnej pomoci darcovi alebo iným osobám, ktorá povinnosť vyplýva buď z právnych noriem (napr. § 18 a nasl., § 30 a nasl. Zákona o rodine) alebo zo zmluvného vzťahu (lex contractus), pričom tieto osoby patria k členom rodiny darcu. Nakoľko obdarovaný je vlastníkom veci, ktorú nadobudol darom, je oprávnený s touto disponovať a teda má právo ju predať, darovať, eventuálne aj založiť, môže žiadať za jej užívanie tretími osobami odplatu, a preto v zmysle ustálenej judikatúry (R 31/1999) využitie tohto práva v žiadnom prípade nemožno pokladať za hrubé porušenie dobrých mravov.

6. Okresný súd uzavrel, že žalobkyňa v danom prípade splnila len jednu z dvoch podmienok zrušenia darovacej zmluvy, a to doručenie jej prejavu vôle zrušiť darovaciu zmluvu žalovanej, pričom má za to, že aj keby existenciu (oboch) dôvodov žalobkyňa v konaní bez pochyb preukázala (čo sa však nestalo), tieto

nedosahujú taký stupeň amorálneho správania sa žalovanej ako obdarovanej voči žalobkyni a členom jej rodiny, konkrétne najmä k synovi - bývalému partnerovi žalovanej a otcovi ich spoločného dieťaťa, že tieto možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Je nesporné, že správanie sa žalovanej, ktoré sa žalobkyni podarilo preukázať, nemožno označiť ako konanie priečiace sa dobrým mravom, zakladajúce nárok na zrušenie zmluvy a vrátenie daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka. Nič by na tom nemenil ani fakt, ak by si zmluvné strany v darovacej zmluve dojednali vo forme obligácie právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve doživotného a bezplatného užívania darovaných nehnuteľností žalobkyňou. Podľa okresného súdu nemalo by oporu v zákone, ak by vyslovil, že žalovaná je povinná vrátiť dar, keď ako jediný a faktický dôvod sa tu javí byť len tá skutočnosť, že žalovaná a syn žalobkyne ukončili partnerský vzťah. V danom prípade vrátenie daru malo byť len akýmsi postihom za rozchod partnerov, teda žalovanej a syna žalobkyne V. V. st. Vrátenie daru by navyše vyvolalo ďalší spor týkajúci sa vložených finančných investícií výlučne žalovanou do sporného bytu v nie malej výške.

7. O nároku na náhradu trov konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku a žalovanej priznal ich plnú náhradu, nakoľko bola v konaní úspešná v celom rozsahu.

8. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobkyňa, ktorým navrhla rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe vyhovieť a priznať náhradu prvoinštančného a odvolacieho konania, alternatívne zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s poukazom na § 365 ods. 1 písm. d), f), h) Civilného sporového poriadku. Argumentovala tým, že nesúhlasí, že uvádzané dôvody nezakladajú zákonný predpoklad na vrátenie daru, a že tieto nepredstavujú hrubé porušenie dobrých mravov. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je zmätočné, keďže okresný súd na jednej strane zaujal názor, že je nepochybné, že darovacia zmluva bola zo strany žalobkyne uzatváraná s tým, že chce previesť vlastníctvo k bytu na svojho syna a jeho vtedajšiu rodinu, ale zároveň bola uzatváraná účelovo a špekulatívne v snahe vyhnúť sa exekúcii a na druhej strane darovanie považuje za platné. Okresný súd odignoroval to, čo sám tvrdí, že právny úkon darovania - darovacia zmluva bola právne vadná, keďže išlo o zastretý právny úkon (čo potvrdila žalovaná vo výpovediach). S poukazom na § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka by mohol byť platný len disimulovaný právny úkon - t. j. darovanie bytu synovi a jeho rodine, ktorý je však tiež neplatný, keďže trpí zákonnými vadami spôsobujúcimi jeho neplatnosť (najmä nebola dodržaná jeho písomná forma). K platnému prevodu vlastníckeho práva na žalovanú nedošlo a ani na žiadne iné osoby. To, že uvedenú právnu argumentáciu v žalobe ani v konaní netvrdila nie je podstatné, keďže občianske súdne konanie je ovládané zásadou iura novit curia (práva pozná súd) s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/196/2009. Uznáva argumentáciu okresného súdu, že nebol daný dôvod na vrátenie daru (žalovaná počas partnerského vzťahu so synom žalobkyne udržiavala mimomanželský pomer s inou osobou). Dôvody na vrátenie daru (v rozpore s dohodou, žalovaná žiadala od syna žalobkyne, aby jej tento za užívanie sporného bytu platil nájom, snaží sa ho z bytu vypratať a odmieta dohodu ohľadom majetkovoprávneho vyporiadania bytu, žalovaná žalobkyni nevrátila osobnú pôžičku vo výške 14.000,- Eur, k žalobkyni a členom jej rodiny sa žalovaná dlhodobo po akte darovania správala hrubo, nepríjemne a nedôstojne) sú dané a boli v konaní preukázané. Ak ich okresný súd nepovažoval za preukázané mal vykonať všetky dôkazy navrhnuté žalobkyňou (vnuk V. V. ml. a Q. Z.). Z výsluchov strán aj svedkov bolo jednoznačne preukázané, že nešlo o štandardné darovanie, prevod bytu mal zabezpečiť syna v bytovej otázke, o čom všetky zúčastnené osoby vedeli, nejestvovala o tom písomná dohoda. Byt chcela darovať synovi, ale pre jeho dlhy bol písaný na žalovanú. Ústne sa dohodli na tom, že v prípade rozpadu vzťahu žalovanej a syna žalobkyne, dôjde k navráteniu bytu rodine žalobkyne. Žalovaná dohodu porušila, odmieta sa majetkovo vysporiadať a keďže ide o nehnuteľnosť takéto konanie je v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Syn žalobkyne neplatí náklady na byt len posledné mesiace, keďže žalovaná mu odmieta vrátiť preplatky. Existenciu pôžičky 14.000,- Eur poskytnutej žalovanej preukázala výpoveďami dvoch svedkov, ako aj existenciu finančných prostriedkov, ktoré obdržala ako jednorazovú náhradu za stratu na zárobku (26.571,21 Eur). Aj prijatie pôžičky žalovanou bolo potvrdené dvoma svedkami.

9. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná a uviedla, že s rozhodnutím okresného súdu sa stotožňuje. Žalobkyňa v odvolaní prvýkrát používa argumentáciu, že išlo údajne o disimulovaný úkon, pričom jej úmysel bol darovať byt synovi a jeho rodine. Žalobkyňa mala presnú vedomosť o tom, komu ide byt darovať a prečo tak robí, v tomto sa nemôže dovolávať žiadneho omylu. Jej vôľou nebolo byt darovať synovi, pretože tento mal exekúcie. Vôľa žalobkyne bola nesporne vážna a jej úmyslom bol prevod vlastníckeho práva darom na žalovanú. Ak by malo ísť o disimuláciu, simulovaným právnym úkonom s zastiera iný právny úkon myslený vážne. Disimulácia sa týka právneho úkonu (zmluvného

typu), nie však subjektu právneho vzťahu. Žalobkyňa zámerne a premyslene darovala byt nie svojmu synovi ale žalovanej. Žalobkyňa teóriu vyslovenú v priebehu súdneho konania o dvoch verziách zmluvy nepreukázala, ani nevysvetlila. V súčasnosti argumentuje údajnou ústnou dohodou, jej obsah však nikdy v súdnom konaní nepopísala. Písomná a ústna dohoda o prípadnom vrátení bytu po rozpade vzťahu neboli medzi stranami prejednaná ani uzatvorená. Zo strany žalovanej nebol dôvod myslieť na takúto situáciu, jej úmyslom bolo viesť rodinný život so synom žalobkyne, pričom k rozpadu vzťahu došlo z dôvodov na strane syna žalobkyne. Žalovaná bola ochotná urobiť právny úkon smerujúci k prevodu vlastníckeho práva k bytu, avšak žiada, aby nadobúdateľ bytu vyplatil úver v E., a.s., z ktorého čiastočne platila rekonštrukciu bytu a ktorého zvyšok spotrebovali spoločne so synom žalobkyne počas ich spolužitia. Úver spláca žalovaná, je v zložitej finančnej situácii. Stotožňuje sa so záverom okresného súdu, že výber peňazí z účtu žalobkyne nepreukazuje výšku pôžičky synovi. Žalobkyňa nikdy žalovanej neposkytla pôžičku 14.000,- Eur, v konaní bolo preukázané, že syn žalobkyne ju požiadal o peniaze a on za ne kupoval automobil, ktorý prepísal na žalovanú. Po novembri 2017 sa žalovaná so žalobkyňou nekontaktovala, nedopustila sa nedôstojného správania. Poukázala na závadné správanie sa žalobkyne dňa 17.5.2018 preukázané výpovedami svedkov a Úradným záznamom Mestskej polície zo dňa 12.2.2019, počas súdneho konania kedy prejavy žalobkyne obsahovali vulgarizmy. Ani z výpovede svedka Petra V. st. nevplynulo žiadne konkrétne správanie sa žalovanej, ktoré by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňou tvrdené údajné závadné správanie žalovanej (ku ktorému ale nedošlo) nedosahuje intenzitu hrubého porušovania dobrých mravov.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), bez potreby doplnenia dokazovania, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie § 387 CSP.

11. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobkyne bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak žalobu zamietol (určenie, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností, a to dvojizbového bytu č. XX o výmere 65,73 m² nachádzajúceho sa na 1. poschodí bytového domu súp. č. XXXX postaveného na parc. reg. „C“, parc. č. 3565/62 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 615 m², vchod č. XX, ulica W., spolu so spoluvlastníckym podielom o výške 190/10000 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu súp. č. XXXX a na pozemku parc. č. 3565/62, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané v LV č. XXXX pre k. ú. W.), s poukazom na odvolacieho dôvodu predostreté žalobkyňou v odvolaní.

12. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou tvrdeného nároku, ktorý vo dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, keď citoval právny predpis, ktorý aj správne aplikoval a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľke.

13. Podľa § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

14. Ak je predmetom daru nehnuteľnosť, darca sa musí domáhať na súde žalobou o určenie vlastníckeho práva k daru, pretože až určovací výrok súdu je podkladom pre ďalší zápis vlastníckeho práva k daru do katastra nehnuteľností, ktorý sa vykoná záznamom podľa § 34 Katastrálneho zákona. V prípade uplatnenia takéhoto nároku súd rieši ako predbežnú otázku, či boli splnené podmienky prevrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka.

15. Z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobkyňa sa domáha vrátenia daru a jasne uvádza dôvody (1. v rozpore s dohodou, žalovaná žiadala od syna žalobkyne, aby jej tento za užívanie sporného bytu platil nájom, keď to odmietol snažila sa ho z bytu vypratať, 2. žalovaná žalobkyňu nevrátila osobnú pôžičku vo výške 14.000,- Eur, hoci ju žalobkyňa na jej vrátenie vyzývala, žalovaná jej oznámila, že jej pôžičku vrátiť nemieni, 3. k žalobkyňu sa žalovaná po akte darovania bytu dlhodobo správala hrubo, nepríjemne a nedôstojne /uvádza verbálny útok dňa 28.11.2017/, 4. syn žalobkyne dodatočne mal zistiť, že žalovaná počas ich partnerského vzťahu udržiavala mimomanželský pomer s inou osobou), pre ktoré vrátenie požaduje. Obsahu žaloby zodpovedá aj petit žaloby, ktorým sa domáha určenia, že je vlastníčkou predmetného bytu, pretože iba takýmto výrokom môže dosiahnuť v prípade úspechu v konaní zmenu zápisu v katastri nehnuteľností. V danej veci išlo o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, teda o určovaciu žalobu v zmysle § 137 písm. c) CSP, keďže žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanej určovacej žalobe okresný súd správne prikočil k posúdeniu tohto merita veci.

16. Podľa § 628 ods. 1 Občianskeho zákonníka, darovacou zmluvou darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a ten dar alebo sľub prijíma, ods. 2 darovacia zmluva musí byť písomná, ak je predmetom daru nehnuteľnosť, a pri hnutelnej veci, ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatíu veci pri darovaní.

17. Darovacia zmluva (donatio) je najznámejším typom bezodplatnej zmluvy. Táto črta darovacej zmluvy sa prejavuje v tom, že darca za poskytnutý dar nedostáva žiadnu majetkovú protihodnotu. Pre darovaciu zmluvu je ďalej charakteristická zásada dobrovoľnosti: poskytnutie daru nie je plnením právnej povinnosti vyplývajúcej zo zákona alebo zo zmluvy. Hospodárskym dôvodom (kauzou) darovacej zmluvy (causa donandi) je teda bezodplatný prevod vlastníckeho práva k predmetu daru (vec, právo alebo iná majetková hodnota) z darcu na obdarovaného. Z hľadiska právnych účinkov má význam prejavená vôľa darcu z vlastných prostriedkov rozmnožiť majetok obdarovaného (animus donandi). Darovacia zmluva ako dvojstranný právny úkon ku svojej platnosti vyžaduje dodržanie formálnych a obsahových náležitostí vyžadovaných zákonom (§ 628 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka). Občiansky zákonník upravuje len jediný prípad odvolania poskytnutého daru, a to z dôvodu, že sa obdarovaný správa k darcovi alebo členom jeho rodiny tak, že hrubo porušuje dobré mravy (§ 630 Občianskeho zákonníka). Uplatnenie práva na vrátenie daru (revocare donationem) prebieha vo dvoch fázach. Na základe právom uznaného dôvodu darca jednostranným právnym úkonom odvoláva poskytnutý dar a následne (alebo súčasne) žiada o vrátenie daru. Odôvodnené odvolanie daru má za následok zánik nadobudnutého vlastníckeho práva k daru. Zánik darovacieho vzťahu nastáva priamo zo zákona okamihom, kedy prejav vôle darcu dôjde obdarovanému. Týmto okamihom sa obnovuje pôvodný právny vzťah, teda vlastnícke právo darcu. Obdarovaný sa týmto momentom stáva neoprávneným držiteľom veci (§ 131 Občianskeho zákonníka) a je povinný dar vrátiť podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka). K darovaniu môže dôjsť i bez toho, aby darca výslovne niečo od obdarovaného očakával (teda bez nejakej protihodnoty) a je iba na samotných účastníkoch zmluvného vzťahu, či si túto protihodnotu určitým spôsobom dohodnú. Pokiaľ tomu tak malo byť v prípade žalobkyne a táto niečo očakávala za poskytnutie daru, bolo potrebné požiadavky v darovacej zmluve špecifikovať.

18. Podľa ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka, darca sa môže domáhať vrátenia daru ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

19. Zákon spája právne dôsledky v podobe možnosti žiadať vrátenie daru so splnením zákonných predpokladov uvedených v § 630 Občianskeho zákonníka. K zániku grantového vzťahu dochádza na základe dvoch právnych skutočností: (a) hrubé porušenie dobrých mravov správaním obdarovaného voči darcovi, a (b) jednostranný právny úkon darcu adresovaný obdarovanému smerujúci k vráteniu daru, pričom obsahom žiadosti musí byť aj dôvod jeho vrátenia; žiadosť o vrátenie daru má dôsledky odstúpenia od zmluvy a doručením obdarovanému má za následok zrušenie darovacej zmluvy od počiatku (§ 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Absencia uvedenia dôvodu má za následok neurčitost

uplatnenia práva, a teda jeho absolútnu neplatnosť. V žiadosti musia byť uvedené konkrétne skutočnosti, v ktorých vidí darca hrubé porušenie dobrých mravov - len tak, pri súčasnom splnení predpokladov podľa ust. § 630 Občianskeho zákonníka nastanú zamýšľané účinky jednostranného úkonu darcu. K obnoveniu pôvodného stavu dochádza už prejavom darcu doručeného obdarovanému, z ktorého je zrejmé, že uplatňuje vrátenie daru. Ak bol prejav darcu doručený, ruší sa darovacia zmluva a obnovuje sa pôvodný vzťah, t.j. obnoví sa vlastníctvo darcu s účinkami ex nunc (okamihom, kedy jeho prejav došiel obdarovanému, pričom obnovenie nie je závislé na uplatnení nároku na súde), a obdarovaný, ktorý sa stal neoprávneným držiteľom je povinný vec vydať (§ 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

20. Z citovaného zákonného ustanovenia v odseku 18 vyplýva, že predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru nie je akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného alebo len samotná jeho nevďačnosť, ale také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Pri posudzovaní, či určité konkrétne správanie sa obdarovaného možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, treba pritom vychádzať z princípu vzájomnosti. To znamená, že treba brať do úvahy a hodnotiť aj správanie sa darcu, zistiť či tento sám sa nespráva voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie sa nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. V kladnom prípade by sa totiž nemohol darca úspešne domáhať vrátenia daru, lebo reakciu obdarovaného i keby bola taktiež nevhodná, nebolo by možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Išlo by v takom prípade o spoločensky nežiaducu vzájomnú komunikáciu medzi darcom a obdarovaným, ktorú by sotva bolo možné charakterizovať ako hrubé porušenie dobrých mravov zo strany obdarovaného. Výnimkou by bolo iba také správanie sa obdarovaného, ktoré by bolo v zrejmom nepomere k správaniu sa samotného darcu (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/108/2007).

21. Podľa ustálenej súdnej praxe (viď napr. R 88/1998, R 31/1999, R 61/1997) k zániku darovacieho vzťahu podľa citovaného ustanovenia dochádza na základe dvoch po sebe nasledujúcich právnych skutočnostiach: a) hrubého porušenia dobrých mravov správaním sa obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny a b) jednostranného právneho úkonu darcu adresovaného obdarovanému.

22. Dobré mravy (boni mores) patria k zásadám súkromného práva, bývajú užívané ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv. Dobré mravy hoci sú zákonným pojmom, a teda majú funkciu normotvornú, nie sú zákonom definované. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných normách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovania. Posúdenie konkrétneho obsahu pojmu dobré mravy patrí vždy od prípadu k prípadu sudcovi (R88/1988). Vychádzajúc z uvedeného, výklad hrubého porušenia dobrých mravov je v každej posudzovanej veci úplne jedinečný. Závisí na konkrétnych okolnostiach prípadu, pričom stupeň závažnosti musí byť hodnotený podľa objektívnych kritérií.

23. Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu nie je akékoľvek nevhodné správanie obdarovaného alebo len jeho samotná nevďačnosť, ale také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Ide buď o porušenie značnej intenzity alebo porušovanie sústavné, alebo aj neposkytnutie potrebnej pomoci darcovi alebo iným osobám, ktorá povinnosť vyplýva buď z právnych noriem (napr. § 18 a nasl., § 30 a nasl. Zákona o rodine) alebo zo zmluvného vzťahu (lex contractus), pričom tieto osoby patria k členom rodiny darcu. Za členov rodiny darcu je potrebné považovať predovšetkým manžela, rodičov a deti, spravidla tiež i ďalších príbuzných v rade priamom - t.j. každého pokrvného potomka (descendent - syn, vnuk, pravnuk atď.) i každého pokrvného predka (ascendent - otec, starý otec, prastarý otec atď.) - i súrodenca. Podľa konkrétnych okolností možno vo výnimočných prípadoch za členov rodiny považovať i ďalšie osoby v pomere rodinnom, či obdobnom, pokiaľ by darca ich ujmu dôvodne pociťoval ako ujmu vlastnú. Vymedzenie pojmu "člen rodiny" v zmysle § 630 a pojmu "osoba blízka" podľa § 116 Občianskeho zákonníka nie je teda v každom prípade totožné.

24. Negatívne správanie sa obdarovaného k darcovi, alebo jeho rodine, ktoré treba posudzovať ako správanie sa v rozpore s dobrými mravmi, sa musí prejavovať objektívne. Zachovanie dobrých vzťahov je vecou vzájomnej tolerancie účastníkov. Nie je možné považovať správanie sa jedného účastníka k druhému za konanie v rozpore s dobrými mravmi, keď tento druhý účastník svojím konaním takéto správanie vyvoláva. V takom prípade len všeobecne možno konštatovať, že ide o ich spôsob komunikácie.

25. Akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ani menej významné porušenie dobrých mravov, ešte nezakladá darcovi právo domáhať sa vrátenia daru. Predpokladom úspešnej požiadavky na vrátenie daru je len také správanie sa obdarovaného, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov, t.j. také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Pri posudzovaní, či určité konkrétne správanie sa obdarovaného možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, treba pritom vychádzať z princípu vzájomnosti. To znamená, že treba brať do úvahy a hodnotiť aj správanie sa darcu, zistiť, či tento sám sa nespráva voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie sa nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. V kladnom prípade by sa totiž nemohol darca úspešne domáhať vrátenia daru, lebo reakciu obdarovaného, i keby bola taktiež nevhodná, nebolo by možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Išlo by v takom prípade o spoločensky nežiaducu vzájomnú komunikáciu medzi darcom a obdarovaným, ktorú by sotva bolo možné charakterizovať ako hrubé porušenie dobrých mravov zo strany obdarovaného. Výnimkou by bolo iba také správanie sa obdarovaného, ktoré by bolo v zrejmom nepomere k správaniu sa samotného darcu.

26. Hrubým porušením dobrých mravov je len ich porušenie značnej intenzity alebo ich sústavné porušovanie (R 88/1998), nie však prejavy prostej nevďačnosti obdarovaného voči darcovi či dokonca ani menej významné porušenia dobrých mravov (R 31/1999). Pri aplikácii § 630 Občianskeho zákonníka je treba vychádzať z takej interpretácie tohto ustanovenia, v zmysle ktorej hrubým porušením dobrých mravov zakladajúcim právo darcu domáhať sa vrátenia daru je len správanie sa obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny spočívajúce v (aktívnom) konaní jednej osoby voči druhej, a nie aj v (pasívnom) opomenutí konať určitým spôsobom. Iba takéto konanie proti záujmom darcu alebo členov jeho rodiny vyžaduje vyššiu mieru „vkladu“ obdarovaného do správania spôsobilého darcovi alebo členom jeho rodiny škodiť; dôsledky jednoduchého opomínania niečo konať sú spravidla menej závažnými. Z uvedeného vyplýva, že predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru nie je akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného alebo len samotná jeho nevďačnosť.

27. Žalobkyňa v odvolaní uznala záver okresného súdu, že nebol daný dôvod na vrátenie daru (žalovaná počas ich partnerského vzťahu udržiavala mimomanželský pomer s inou osobou), preto uvedený záver nebol predmetom prieskumu odvolacieho súdu.

28. Podľa § 149 CSP, prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

29. Podľa § 150 ods. 1 CSP, strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu, ods. 2 na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

30. Podľa § 151 ods. 1 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné, ods. 2 ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

31. Podľa § 153 ods. 1 CSP, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania, ods. 2 na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu, ods. 3 ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

32. Podľa § 154 CSP, prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

33. V zmysle § 153 CSP civilné sporové konanie sa spravuje zásadou koncentrácie konania. Znamená to, že strany sporu nie sú oprávnené vykonať niektoré procesné úkony kedykoľvek v priebehu konania,

ale iba v určitom štádiu konania. Ak procesný úkon strany, ktorý podlieha koncentrácii konania, nie je vykonaný včas, nespôsobuje (za zákonom ustanovených podmienok) procesnoprávne účinky. Absencia procesnoprávných účinkov sa prejaví v tom, že súd na procesný úkon neprihliada. Účelom a zmyslom koncentrácie konania je prispieť k rýchlosti konania, zabrániť zdržiavaniu konania a pôsobiť na strany sporu, aby procesné úkony vykonávali včas.

34. V záujme zefektívnenia dokazovania zákonodarca v Civilnom sporovom poriadku pristúpil k novej koncepcii koncentrácie konania, ktorej zmyslom je uskutočniť isté procesné úkony v určitej fáze konania, čo zvyšuje procesnú zodpovednosť strán sporu a ich prístup k plneniu dôkaznej povinnosti. Strany sporu musia do momentu určeného zákonom uviesť všetko (skutkové tvrdenia aj dôkazy), na čom chcú postaviť svoj nárok, resp. poprieť nárok protistrany. Ak tak neurobia v zákonom určenej dobe, túto možnosť stratia. Možnosť modifikácie predmetu dokazovania sa eliminuje len na nevyhnutné a nepredvídateľné zmeny alebo na zmeny vyplývajúce z výsledkov vykonaného dokazovania. Na skutočnosti a dôkazy predložené a označené neskoro súd neprihliada, hľadá sa na ne akoby neboli uplatnené. Civilný sporový poriadok rozlišuje sudcovskú a zákonnú koncentráciu konania (§ 153 a § 154 CSP). Sudcovská koncentrácia sa neuplatní v sporoch s ochranou slabšej strany, okrem výnimky, ak je spotrebiteľ v konaní zastúpený advokátom (§ 291 ods. 3 v spojení s § 296 CSP).

35. Ustanovenie § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania je normatívnym vyjadrením základného princípu zakotveného v článku 5 CSP (súd môže v rozsahu ustanovenom zákonom odmietnuť procesné úkony, ktoré vedú k nedôvodným prieťahom v konaní). Vo všeobecnosti procesný úkon v zmysle § 153 ods. 1 CSP nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr, ak by konala starostlivo.

36. Prostriedky procesnej obrany, ktoré sú obsahom vyjadrenia žalovaného k žalobe (§ 167 ods. 2 a 4 CSP) sú predložené včas, ak sú predložené v lehotách podľa § 167 CSP. V zásade platí, ak neexistujú osobitné dôvody, že predloženie skutkových tvrdení alebo dôkazných návrhov až na pojednávaní nie je včasné.

37. Sudcovská a zákonná koncentrácia konania podľa ustanovení CSP v podstate vylučuje, aby strana mohla v odvolacom konaní prednášať ďalšie návrhy, ktoré opomenula zo svojej viny predniesť pred súdom prvej inštancie. Uvedené platí aj pre spotrebiteľa, ktorý podľa § 296 CSP môže predložiť a označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej.

38. Odvolací súd poukazuje na to, že navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 132 ods. 1, § 150 ods. 1 CSP). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana v závislosti od jej procesného postavenia plniť od začiatku sporu v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 154 CSP). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou, v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

39. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu.

40. Skutočnosti a dôkazy, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie nemožno v zásade pred odvolacím súdom uplatniť (výnimky formuluje ustanovenie § 366 CSP <.). V civilnom procese sa uplatňuje tzv. neúplný apelačný systém, kedy súd je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania a strana môže v odvolacom konaní vzniesť námietky proti postupu prvoinštančného súdu len v prípade, ak dané námietky boli už predmetom posudzovania zo strany tohto súdu. Súd druhej

inštancie vystupuje len ako opravný súd, jeho úlohou nie je vykonávať nové dôkazy, či zaoberať sa novými skutočnosťami, ktoré v prvoinštančnom konaní neboli produkované. Odvolací súd má za to, že ohľadom výpisu z účtu za mesiac 7/2011 predložený žalovaným spolu s odvolaním nebol dôvodný postup podľa § 384 ods. 3 CSP, keďže neboli splnené predpoklady podľa § 366 CSP.

41. Právo strany sporu, aby vec bola prejednaná verejne a v jej prítomnosti s možnosťou vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom, zaručené článkom 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, znamená, že súd je povinný strane poskytnúť priestor na uplatnenie tohto práva. Uvedená požiadavka je vyjadrená aj v ustanovení § 160 ods. 1 CSP <., podľa ktorého súd poskytuje stranám poučenia o ich procesných právach a povinnostiach v rozsahu ustanovenom týmto zákonom. Osobitné prípady poučovacích povinností formuluje Civilný sporový poriadok v jednotlivých ustanoveniach s cieľom dosiahnuť špeciálny prístup v kontexte konkrétnej procesnej situácie. Je vždy na strane sporu, či náležite využije možnosti, ktoré sa jej v súdnom konaní ponúkajú.

42. Podľa § 366 Civilného sporového poriadku prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

43. V zmysle § 366 Civilného sporového poriadku, odvolateľ môže v odvolacom konaní uplatniť nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany (teda v prvej inštancii nepredložené) iba v obmedzenom rozsahu a iba do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3).

44. Na tomto mieste odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že súd v konaní nie je viazaný právnou kvalifikáciou uplatneného nároku, avšak je (striktne) viazaný (limitovaný) vymedzením rozhodujúcich skutkových tvrdení žalobkyne, o ktoré táto opiera uplatnený nárok. Súd je teda viazaný žalobou, ktorej súčasťou sú aj skutkové tvrdenia, pričom s prihliadnutím na práve skutkové tvrdenia obsiahnuté v žalobe (čl. 1-2), ktoré žiadnym spôsobom v priebehu konania pred súdom prvej inštancie neboli zo strany žalobkyne modifikované. Žalobkyňa videla hrubé porušenie dobrých mravov v dôvodoch označených v žalobe odôvodňujúcich vrátenie daru žalovanou, ktorá nadobudla predmetný byt darovacou zmluvou zo dňa 11.5.2015, ktorej uzavretie žalobkyňa v žalobe potvrdila.

45. Žalobkyňa v odvolaní poukazuje na to, že súd prvej inštancie opomenul zásadu iura novit curia, pretože darovacia zmluva môže byť absolútne neplatná s poukazom na § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže išlo disimulovaný právny úkon. Avšak v zmysle vyššie uvedených výkladov ust. § 153 a § 366 Civilného sporového poriadku ak odvolateľ vymedzí odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku, právo na uvedenie prípadných novôt je podmienené nezavinením doterajšieho nepoužitia týchto skutočností a dôkazov v prvoinštančnom konaní. Žalobkyňa sa však v odvolaní vôbec nezmieňuje o tom (pričom v odvolaní výslovne uviedla, že nie je podstatné, že v žalobe ani v konaní netvrdila, že k platnému prevodu vlastníckeho práva na žalovanú nedošlo a ani na žiadne iné osoby, keď s poukazom na § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka by mohol byť platný len disimulovaný právny úkon - t. j. darovanie bytu synovi a jeho rodine, ktorý je však tiež neplatný, keďže trpí zákonnými vadami spôsobujúcimi jeho neplatnosť, najmä nebola dodržaná jeho písomná forma), prečo skutkové tvrdenia na svoju obranu ohľadom uzavretia darovacej zmluvy svojmu synovi neuviedla v žalobe ani počas konania na súde prvej inštancie, preto aj z tohto dôvodu nebolo možné v odvolacom konaní na tieto novoty (nové skutkové tvrdenia žalobkyne prednesené až v odvolacom konaní) prihliadnuť. Na základe uvedeného obrana žalobkyne v odvolaní, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam neobstojí. Súd vykonáva dokazovanie zásadne na návrh strán sporu. Súd vykonal v prejednávanej veci dokazovanie. Ak teda žalobkyňa nevyužila svoje právo a neuvádzala skutkové tvrdenia najneskôr do vyhlásenia dokazovania za skončené (§ 182 Civilného sporového poriadku), na pojednávaní dňa 3.12.2019, na skutkové tvrdenia prednesené žalobkyňou v odvolacom konaní už nie je možné prihliadnuť. V odvolaní potom žalobkyňa neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré nemohla bez svojej viny v doterajšom priebehu konania, v odvolaní uvádzané skutkové tvrdenia použiť. Odvolací súd preto nemohol na novoty uvádzané žalobkyňou v podanom odvolaní prihliadnuť.

46. Odvolací súd v súvislosti s uvedeným v odseku 44 zdôrazňuje, že súd nemôže modifikovať žalobu, ale musí rozhodnúť o takom návrhu v prípade návrhového konania, akého sa v súdnom konaní domáha žalobca. Pokiaľ sa žalobkyňa domáhala vrátenia daru, súd mohol posudzovať len predpoklady pre vrátenie daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka, a to hrubé porušenie dobrých mravov voči darcovi alebo členom jeho rodiny. Darca sa ako dôvodu vrátenia daru nemôže dovoliavať skutkových okolností, ktoré nastali alebo existovali v dobe pred darovaním, prípadne okolnosti, za ktorých bol právny úkon urobený a o ktorých obe strany pri uzatváraní zmluvy vedeli. Pre darovaciu zmluvu je charakteristická dobrovoľnosť na strane darcu a skutočnosť, že darca nemal na poskytnutie majetkového plnenia právnu povinnosť. Darovacia zmluva je zmluvou bezodplatnou, pri ktorej sa poskytnutie majetkovej výhody obdarovanému, darcovi nedostáva žiadny majetkový ekvivalent.

47. S námietkou žalobkyne, že odôvodnenie okresného súdu je zmätočné, keďže okresný súd na jednej strane zaujal názor, že darovacia zmluva bola zo strany žalobkyne uzatváraná s tým, že chce previesť vlastníctvo k bytu na svojho syna a jeho vtedajšiu rodinu, ale zároveň bola uzatváraná účelovo a špekulatívne v snahe vyhnúť sa exekúcii a na druhej strane darovanie považuje za platné, sa odvolací súd nestotožnil. Prvoinštančný súd tak ako aj žalobkyňa v žalobe (aj počas konania na súde prvej inštancie) považoval darovaciu zmluvu za platnú, keďže žalobkyňa neuviedla žiadne skutkové tvrdenia relevantné pre opačný záver a teda v konaní skúmal, či dôvody označené žalobkyňou odôvodňujú vrátenie daru z dôvodu hrubého porušenia dobrých mravov. Na tomto mieste je nutné poukázať na to, že len v prípade existencie zmluvy, ktorá je platná sa možno dovoliavať vrátenia daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka. Konštatovanie okresného súdu, ktoré žalobkyňa spochybňuje, je vlastne len uvedením tvrdenia samotnej žalobkyne v žalobe, ktorá práve z dôvodu opatrnosti darovala byt žalovanej, keďže jej syn bol zadlžený, čoho si bola vedomá.

48. V súvislosti s dôvodom označeným žalobkyňou (žalovaná sa po akte darovania bytu dlhodobu správala hrubo, nepríjemne a nedôstojne /uvádza verbálny útok dňa 28.11.2017/, odvolací súd konštatuje, že takého všeobecné tvrdenie, nie je správaním, ktoré možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov a okrem toho, nebolo v konaní ani možné zistiť, kedy k takémuto porušeniu došlo. Ohľadom verbálneho útoku sa nejednalo o konanie (aj v prípade jeho preukázania), ktoré by vykazovalo znaky sústavnosti. Pri posudzovaní konkrétneho správania súd vychádzal z toho, či ide o porušenie dosahujúce značnú intenzitu alebo ide o porušovanie sústavné, ktoré svojím trvaním, priebehom, váhou, by nadobudlo povahu hrubého porušenia dobrých mravov. Okresný súd ohľadom uvedeného dôvodu správne uzavrel, že uvedené správanie nedosahuje intenzitu hrubého porušenia dobrých mravov ako aj to, že žalobkyňa existenciu tohto dôvodu nepreukázala. Na strane žalobkyne nedošlo k preukázaniu, že by sa teda jednalo o spoločensky nežiaducu vzájomnú komunikáciu medzi nimi v zmysle ustálenej súdnej praxe.

49. S námietkou žalobkyne, že dôvod na vrátenie daru - skutočnosť, že žalovaná sa syna žalobkyne pokúsila vypratať z bytu (ktorý žalobkyňa darovala žalovanej), v ktorom zostal bývať syn žalobkyne aj po odchode žalovanej z bytu je daný, sa odvolací súd sa nestotožňuje. Pokiaľ v darovanom byte býva syn žalobkyne, napriek tomu, že k nemu nemá vlastnícke právo, prípadne nemá upravené užívacie práva (zriadenie vecného bremena doživotného užívania), legitímnosť vypratania z tohto bytu ako aj požiadavka nájomného resp. uzavretia nájomnej zmluvy zo strany žalovanej nemožno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, nakoľko žalovaná len realizuje svoje oprávnenia vyplývajúce z jej zo zákona garantovaného vlastníckeho práva, a to práva nehnuteľnosť užívať. Syn žalobkyne sa v prípade súdneho konania o vypratanie bytu môže náležite brániť. Toto konanie žalovanej podľa odvolacieho súdu nemožno považovať za nevďak, ani za snahu žalobkyne ublížiť. Nedošlo k nemu totiž v súvislosti so žiadnymi okolnosťami, ktoré by k takémuto záveru smerovali. Aj touto skutočnosťou sa okresný súd dostatočne zaoberal, pričom odvolací súd sa stotožňuje s jeho záverom, že žalovaná je vlastníkom veci, je oprávnená ňou disponovať a teda má právo ju predať, darovať, eventuálne aj založiť, môže žiadať za jej užívanie tretími osobami odplatu (R31/1999). S ohľadom na uvedené je bez právneho významu tvrdenie žalobkyne, že jej syn neplatí náklady na byt len posledné mesiace, keďže žalovaná mu odmieta vrátiť preplatky.

50. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou žalobkyne, ktorá nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že dôvod nevrátenia pôžičky 14.000,- Eur žalovanou žalobkyne, nezakladá zákonný predpoklad na vrátenie daru ako aj nesúhlas so záverom, že uvedený dôvod nebol žalobkyňou preukázaný. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje tak ako aj okresný súd na obsah výpovedí svedkov V. V. st. ako aj

svedkyne P. I., ktoré okresný súd vyhodnotil tak, že nimi nebolo preukázané, že žalobkyňa žalovanej pôžičku 14.000,- Eur poskytla (ani jej ju nevrátila), keď svedok V. V. st. uviedol, že za tieto peniaze bolo kúpené motorové vozidlo BMW z Nitry, na ktorom sa vozil do práce, keď svedkyňa P. I. nepotvrdila, že peniaze, ktoré žalobkyňa vybrala z účtu odovzdala (iba) do rúk žalovanej. Odvolací súd ešte poukazuje na to, že okrem toho, žalovaná poskytnutie (nevrátenie) pôžičky poprela, svedok V. V. st. sa vyjadril rozporne keď pôžičku poskytla žalovanej žalobkyňa, ale zároveň uviedol, že telefonovali (spolu so žalovanou) z K. žalobkyňi, či im požičia peniaze a svedkyňa P. I. videla, že suma 14.000,- Eur bola žalovanej spolu s bratom vyplatená. Podstatná v danej veci je však tá skutočnosť, že aj v prípade, ak by žalovaná bola skutočne dlžníčkou žalobkyne v zmysle zmluvy o pôžičke z roku 2012 a ako dlžníčka by jej poskytnutú pôžičku nevrátila, resp. odmietla vrátiť, uvedené nemôže obstať ako dôvod odôvodňujúci také správanie sa žalovanej, ktoré je v hrubom rozpore s dobrými mravmi, a ktoré zakladá aj dôvod na vrátenie daru, tak to správne uzavrel už súd prvej inštancie. Inštitútom na vrátenie požičanej sumy v prípade dobrovoľného zaplatenia požičanej sumy potom ako je dlžník vyzvaný veriteľom na plnenie (§ 563 Občianskeho zákonníka) je žaloba na plnenie, ktorá zrejme zo strany žalobkyne nebola podaná (uvedené nebolo v konaní bližšie ozrejmene), v rámci konania, o ktorej by bolo predmetom dokazovania nielen to, či žalovaná svoju povinnosť splnila/nespĺnila ale predovšetkým existencia titulu na plnenie, teda zmluvy o pôžičke z roku 2012. Ak žalobkyňa možnosť domáhať sa vrátenia požičanej sumy od žalovanej súdnou cestou nevyužila, hoci podľa jej tvrdenia pôžičku žalovanej poskytla a v roku 2016 (tvrdenie žalobkyne) žiadala jej vrátenie, uvedené nemožno vytykať žalovanej s tvrdením, že táto sa dopustila odmietnutím zaplatenia dlžnej sumy konania, ktoré je v hrubom rozpore s dobrými mravmi, a argumentovať tým v súvislosti s vrátením daru, ako dôvodom.

51. Z obsahu spisu vyplýva, že podaním zo dňa 19.3.2019 (čl. 47) žalobkyňa navrhla vypočúť svedka Q. Z.. Na pojednávaní dňa 25.6.2019 (zápisnica o pojednávaní zo dňa 25.6.2019 na čl. 77) okrem iných zotrvala na vypočutí svedka Q. Z. a V. V. ml. ohľadne vzťahových pomerov v rodine. Na pojednávaní dňa 29.10.2019 právny zástupca žalobkyne nechal vypočutie svedka V. V. ml. na úvahe súdu, ktorého vypočutie okresný súd uznesením na uvedenom pojednávaní zamietol. Na pojednávaní dňa 3.12.2019 okresný súd uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené.

52. Podľa § 182 veta druhá CSP, ak po vyjadrení strán súd nepovažuje za potrebné vykonať ďalšie dôkazy, uznesením vyhlási dokazovanie za skončené.

53. Podľa § 185 ods. 1 CSP, súd rozhodne o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná.

54. Súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou strane sporu odňatie možnosti konať pred súdom a zakladajúcou tým prípustnosť dovolania (porovnaj aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 37/1993 a pod R 125/1999). Odňatie možnosti konať pred súdom s následkom prípustnosti dovolania nezakladá bez ďalšieho ani prípadná skutočnosť, že by bolo možné mať výhrady voči dôvodom, pre ktoré súd navrhnuté dôkazy nevykoná (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. apríla 2012, sp. zn. 6 Cdo 51/2012). Súd pri vykonávaní dokazovania nie je viazaný návrhmi účastníkov a nemá povinnosť všetky navrhnuté dôkazy vykonať. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi odňatie možnosti konať pred súdom, pretože v zmysle § 185 ods. 1 CSP je vecou súdu, aby rozhodol, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Toto oprávnenie súdu sa neviaže na návrhy účastníka konania (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14.09.2011, sp. zn. 6 Cdo 153/2011). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, v ktorom súd skonštatoval, že dokazovanie v občianskom súdnom konaní (pozn. teraz civilné sporové konanie) prebieha vo viacerých fázach; od navrhnutia dôkazu cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykoná ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 157 ods. 2 Občiansky súdny poriadok, pozn. teraz § 220 ods. 2 CSP). Skutočnosť, že okresný súd a ani následne krajský súd neakceptovali

návrhy na vykonanie dokazovania predložené sťažovateľom, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práv na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 350/08 z 30. septembra 2010).

55. S ohľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že zamietnutie (nevykonanie) návrhu na vypočutie svedka V. V. ml. ako aj svedka Q. Z. okresný súdom bolo dôvodné, keďže vypočutie svedka V. V. ml. ponechala žalobkyňa na úvahu okresného súdu ale predovšetkým je nutné uzavrieť, že s ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania odvolací súd má za to, že ani výpoveďami týchto svedkov by na strane žalobkyne nedošlo k preukázaniu danosti dôvodov tvrdených žalobkyňou na vrátenie daru od žalovanej, keďže samotné označené dôvody nedosahujú intenzitu hrubého porušenia dobrých mravov, ktoré by odôvodňovali postup podľa § 630 Občianskeho zákonníka.

56. Záverom ešte odvolací súd uvádza, že aj v prípade, ak by žalobkyňa v konaní preukázala existenciu práva spätného prevodu (čo sa však nestalo), takáto dohoda by bola v zmysle § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatná, keďže podľa § 46 Občianskeho zákonníka by musela mať písomnú formu.

57. S ohľadom na uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu zamietol (I. výrok), rozhodol vecne správne a preto odvolací súd po vysporiadaní sa s podstatnými tvrdeniami odvolateľky, s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP napadnutý rozsudok, včítane správneho závislého výroku o náhrade trov konania (odvolaním napadnutého bez uvedenia osobitných odvolacích dôvodov) potvrdil.

58. Ďalšie odvolacie argumenty žalobkyne odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa ním osobitne vysporiadať, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu považoval za vecne správne. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

59. Žalovaná má voči žalobkyni podľa § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, vzhľadom na to, že bola v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešná a neboli tu dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali výnimočne jej náhradu trov konania nepriznať (§ 257 CSP). O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

60. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).
V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).